Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на икономиката, инвестициите и индустрията	**Нормативен акт:** Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за публичните предприятия (ЗИД на ЗПП)
○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	◉ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: периода май-юни 2026 г. под № 27 в Законодателната програма на Министерския съвет, приета с Решение № 414 на Министерския съвет от 20 май 2026 г.
Лице за контакт: **Цветан Цирков – директор на дирекция „Публични предприятия“**	**Телефон и ел. поща:** **+359 2940 7460;** c.cirkov@mi.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1 - Действащата национална нормативна уредба не отговаря на редица ключови изисквания, залегнали в препоръките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Налице е нормативен дефицит, който се отразява пряко върху степента на съответствие с Насоките на ОИСР за корпоративното управление на държавните предприятия – стандарт, постигането на който е определен като приоритетно условие за укрепване на управлението и въвеждането на добрите международни практики.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Отсъствието на правна уредба в тези области поражда структурни рискове за изпълнението на националните ангажименти, поети в процеса на присъединяване на Република България към ОИСР. То възпрепятства не само въвеждането на утвърдените международни добри практики, но и напредъка по самия присъединителен процес, доколкото съответствието с Насоките подлежи на оценка от компетентния комитет на Организацията и е сред условията за придобиване на пълноправно членство.

Констатираните дефицити нямат изолиран, фрагментарен или формално-правен характер. Те засягат основни стълбове на корпоративното управление и произтичат от следните идентифицирани проблеми:

- **Обособеността на процедурата за избор на изпълнителен директор –** проявяваща се в липсата на отделен конкурс за длъжността, отделен от подбора за член на съвета, и на регламентиран ред за мотивирано предсрочно освобождаване.
- **Функционалното разпределение на правомощията между членовете в органите на управление –** която намира конкретен израз в липсата на нормативно разграничаване на функциите на председателя на съвета и изпълнителния директор;
- **Хармонизацията на стандартите за финансово отчитане –** която намира конкретен израз в неприлагането на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) от всички публични предприятия, категоризирани като „големи", с произтичащата от това липса на съпоставимост на оповестяваната финансова информация.

– **Институционални гаранции за независимост и обективност –** които намират конкретен израз в липсата на нормативно гарантиран конкурентен подбор на външните и независими членове на одитните комитети в публичните предприятия, представляващи предприятия от обществен интерес по смисъла на Закона за счетоводството.

В резултат на забавеното синхронизиране на законодателството с Насоките на ОИСР се формират сериозни рискове пред ефективното и навременно изпълнение на националните ангажименти, поети в рамките на предприсъединителния процес на Република България към ОИСР.

Липсата на напредък във внедряването на добрите международни практики, заложени в Насоките на ОИСР, води до осезаемо забавяне на реформите в сектора на публичните предприятия.

Това забавяне оказва пряко и негативно отражение върху времевия хоризонт за финализиране на преговорите и за пълноправното членство на страната в Организацията – доколкото корпоративното управление на публичните предприятия е сред основните технически критерии, по които ОИСР оценява готовността на държавите кандидат-членове. Всяко допълнително отлагане на нормативните промени носи риск не просто от удължаване на сроковете, а от поставяне под въпрос на постигнатия до момента напредък в целия предприсъединителен процес.

Проектът на Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на Закона за публичните предприятия (ЗПП) е разработен в изпълнение на получен през 2023 г. доклад от ОИСР с оценка за състоянието на публичните предприятия в България, съдържащ конкретни констатации, препоръки и коментари относно постигнатия напредък и предстоящите предизвикателства. Релевантността и точността на дадените препоръки са потвърдени и в рамките на последвалата втора техническа мисия на ОИСР, проведена през юни 2025 г. в София. Отчитайки спецификата и сложността на реформите, касаещи изпълнението на отправените препоръки, е внесен Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Национална позиция във връзка с техническия преглед на Република България по изпълнение на препоръките, свързани с прилагане на правните инструменти, попадащи в обхвата на Комитета по корпоративно управление на ОИСР, която е приета с Протоколно решение по т. 24 от Протокол № 40 от 2025 г. от заседанието на Министерския съвет. Същата е представена на 45-та сесия на Работната група „Държавна собственост и приватизационни практики“, проведена на 28 и 29 октомври 2025 г. в гр. Париж, Франция. Съгласно приетата Национална позиция България се ангажира да извърши промени в Закона за публичните предприятия, които да бъдат внесени за одобрение от Министерския съвет и за приемане от Народното събрание.

Предложените изменения и допълнения в проекта на ЗИД на ЗПП засягат ключовите препоръки, като идентифицираните проблеми, които следва да бъдат решени с предлаганите законодателни промени, са:

– **Липса на нормативно регламентирана възможност съветите (Съвет на директорите и Управителен съвет) в публичните предприятия, категоризирани като „големи“, да избират изпълнителния директор чрез отделна конкурсна процедура –** различна и допълнителна спрямо процедурата за избор на член на съответния орган на управление – както и липсата на нормативно уреден ред за неговото мотивирано предсрочно освобождаване;
– **Липса на прецизно нормативно разграничаване на функциите и отговорностите на председателя на съвета и изпълнителния директор в публичните предприятия** – действащата уредба допуска тези две по същество противоположни по характер функции да се съвместяват в едно и също лице, доколкото председателят на съвета може едновременно да изпълнява и функциите на изпълнителен директор.
– **Липса на регламентация в действащата правна уредба по отношение на препоръките на ОИСР относно финансовото отчитане на публичните предприятия, категоризирани като „големи“ –** не е въведено изискване всички предприятия от тази категория да прилагат МСФО, въпреки че именно за тях международните стандарти за корпоративно управление предвиждат най-високи изисквания за прозрачност на отчетността. Задължени да прилагат МСФО (чл. 34, ал. 2 от Закона за счетоводството (ЗСч))

са предприятията от обществен интерес, а за останалите е дадено право на избор между МСФО и Националните счетоводни стандарти (чл. 34, ал. 1 и 3 от ЗСч). Съгласно чл. 34, ал. 6 от ЗСч не се допуска промяна на счетоводната база (приложимите счетоводни стандарти) повече от веднъж, което означава, че обратният преход към МСФО е невъзможен, освен ако не е предвиден по закон. Предлаганата промяна преобразува както действащата възможност за избор на счетоводна база, така и произтичащата от нея еднократна и необратима промяна – обстоятелство, установено като проблем при част от публичните предприятия, категоризирани като „големи“ – в нормативно задължение, което ще доведе до съответствие с препоръката на ОИСР.

– **Липса на нормативно гарантиран конкурентен подбор на външните и независимите членове на одитните комитети** – в публичните предприятия, които са предприятия от обществен интерес, Законът за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта не установява изискване за провеждане на конкурсна процедура при избора на тези членове, което не гарантира тяхната независимост и обективност при упражняване на надзорните функции.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемите не могат да бъдат преодолени в рамките на действащата нормативна уредба – нито чрез организационни промени, нито чрез вътрешни управленски или административни мерки.

Дори при добра управленска практика в отделни предприятия, постигнатият резултат би останал частичен и незадължителен – приложим само за тези, които доброволно го възприемат, обратим при всяка смяна на управлението и неспособен да осигури този унифициран подход и съпоставимост в рамките на целия портфейл от публични предприятия. Именно тази еднаквост е предпоставка за изпълнение на препоръките на ОИСР.

Мерките от организационен характер могат единствено да съпътстват законодателната промяна при нейното прилагане, но не могат да я заместят.

Преодоляването на идентифицираните проблеми изисква изменение на приложимата нормативна уредба.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка не позволява решаване на идентифицираните проблеми, тъй като самата тя е техен източник. Проблемите произтичат не от липса на прилагане на съществуващи норми, а от отсъствието или недостатъчността на самите норми.

Законът за публичните предприятия, както и другите нормативни актове не съдържат правни механизми, чрез които да бъдат изпълнени препоръките на ОИСР. По-конкретно:

– **По отношение на изпълнителния директор** законът не предвижда отделна конкурсна процедура за длъжността, различна от подбора за член на съвета, нито установява основания и ред за мотивирано предсрочно освобождаване. При липса на нормативно основание съветите не разполагат с правомощие да въведат такава процедура по своя преценка.
– **По отношение на разпределението на функциите** законът не разграничава контролно-организационните функции на председателя на съвета от оперативно-изпълнителните функции на изпълнителния директор и не изключва съвместяването им от едно лице. Разпределението на правомощията в органите за управление е предмет на императивна уредба и не подлежи на изменение чрез вътрешни актове.
– **По отношение на финансовото отчитане** приложимата счетоводна база се определя от Закона за счетоводството, който предоставя право на избор между МСФО и Националните счетоводни стандарти (НСС) на предприятията извън категорията „предприятия от

обществен интерес“. Категорията „голямо“ публично предприятие по Закона за публичните предприятия не съвпада с нея. Освен това чл. 34, ал. 6 от Закона за счетоводството не регламентира възможност за обратен преход към МСФО, освен когато това се изисква по закон, което изключва ненормативно решение на проблема.

- **По отношение на одитните комитети в публични предприятия от обществен интерес** нито Законът за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта, нито Законът за публичните предприятия установяват изискване за конкурентен подбор на външните и независимите членове, което да гарантира тяхната независимост и обективност.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Не са установени актове от по-висока степен, както и релевантни актове от правото на Европейския съюз, които да обуславят необходимостта от промяна или да ограничават възможностите за национална регулация в разглежданата област.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Засегнатият нормативен акт не е подлаган на последваща оценка на въздействието, нито са провеждани последващи анализи за ефективността на провежданата политика.

Проблем 2 – Употребата на непоследователна правна терминология в Закона за публичните предприятия, което противоречи на принципите за яснота, точност и последователност на нормативните актове и обуславя липсата на вътрешна съгласуваност между отделните разпоредби.

2.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Липсата на терминологична последователност и вътрешна съгласуваност в закона – изразена в неоднозначната употреба на едни и същи правни понятия в отделните му разпоредби, което възпрепятства яснотата, точността и предвидимостта при прилагане на правната рамка. По този начин, наред с отклоненията от препоръките на ОИСР, се наблюдава и дефицит на ниво национално законодателство. Несъгласуваността на понятията създава рискове от субективно или разпокъсано тълкуване на нормите и затруднява постигането на правна сигурност – ключов елемент както за съответствие с международните стандарти, така и за нормалното функциониране на правния ред в страната.

2.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Не, проблемът не може да бъде решен без законодателна намеса. Идентифицираното несъответствие е заложено в самия текст на закона: едни и същи правни понятия са употребени нееднакво в отделните разпоредби. Това е дефект на нормативната материя – правна терминология и употребени понятия могат да бъдат изменени единствено по реда, по който са приети – чрез закон. Никакъв вътрешноведомствен акт не може да преодолее противоречие между разпоредби от еднакъв ранг, нито да придаде на едно понятие съдържание, различно от законово установеното.

2.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка не позволява решаване на идентифицирания проблем, тъй като самата тя е негов източник.

2.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Не са установени актове от по-висока степен, както и релевантни актове от правото на Европейския съюз, които да обуславят необходимостта от промяна или да ограничават възможностите за регулация в тази област.

2.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Засегнатият нормативен акт не е подлаган на последваща оценка на въздействието, нито са провеждани последващи анализи за ефективността на провежданата политика.

2. Цели:

Цел 1: Осигуряване на съответствие на националната правна уредба в областта на корпоративното управление на публичните предприятия с Насоките на ОИСР за корпоративното управление на държавните предприятия – като елемент от ангажиментите на Република България в процеса на присъединяване към Организацията.

Постигането на целта се обезпечава чрез следните мерки:

1.1. Създаване на нормативна уредба, която утвърждава автономността и професионализацията на органите за управление на публичните предприятия, категоризирани като „големи“, посредством предоставяне на правомощие за самостоятелен избор и за мотивирано предсрочно освобождаване на изпълнителния директор. Мярката предполага нормативно установяване на отделна конкурсна процедура за избор на изпълнителен директор, обособена и допълваща спрямо процедурата за избор на член на органа за управление, както и на ред за неговото мотивирано предсрочно освобождаване. Конкретно с изменението се предвижда:

- да се предостави на съвета на директорите, съответно на управителния съвет, правомощие самостоятелно да избира изпълнителния директор чрез отделна конкурсна процедура и да го освобождава от длъжност на основания, установени в закона, с мотивирано решение;
- да се осигури възможност за участие на кандидати извън състава на съвета, с което се разширява кръгът на подбора и се гарантира състезателният характер на процедурата;
- да се установят ясни, прозрачни и професионални критерии за подбор, насочени към оценка на управленския опит, професионалната компетентност, стратегическата визия и уменията за добро корпоративно управление.

По този начин изборът на изпълнителното ръководство се обвързва с предварително обявени професионални изисквания, а отговорността за него се възлага на органа, който упражнява текущия надзор върху неговата дейност.

Индикативен график за изпълнение на мярката

Момент	**Действие / настъпващ ефект**
Ден на обнародването в „Държавен вестник"	Влизат в сила разпоредбите на ЗПП относно правомощието на съвета да избира изпълнителния директор чрез отделна конкурсна процедура и да го освобождава предсрочно с мотивирано решение и тече 6 – месечен срок за привеждане на за за прилагане на закона в съответствие с него.
Не по-късно от 6 месеца от влизането в сила на закона	Министерският съвет приема измененията в ППЗПП.
Не по-късно от 3 месеца от влизането в сила на	Публичните предприятия, категоризирани като „големи“, провеждат конкурс за избор на изпълнителен директор чрез отделна конкурсна процедура

измененията в правилника	
Не по-късно от 9 месеца от влизането в сила на закона	Изпълнителните директори на всички „големи“ публични предприятия са избрани чрез отделна конкурсна процедура по обявени професионални критерии.

В обхвата на целта попадат всички публични предприятия (чл. 2, ал. 1 от ЗПП), категоризирани като „големи“, съгласно чл. 19 от Закона за счетоводството – към момента 56. Категорията се определя ежегодно въз основа на критериите за нетни приходи от продажби, стойност на активите и средна численост на персонала, поради което броят на засегнатите предприятия подлежи на изменение.

1.2. Осигуряване на ясно нормативно разграничаване на функциите на председателя на съвета и изпълнителния директор в публичните предприятия, с цел предотвратяване на концентрацията на управленски и контролно-организационните функции в едно и също лице и укрепване на принципите на доброто корпоративно управление.

Функционалното разграничаване ще се постигне, като се:

- регламентира статутът на председателя на съвета като лице, което ръководи работата на органа и е основно звено за контакт;
- установи несъвместимост между функциите на председател на съвета и на изпълнителен директор, с което се изключва възможността ръководството на съвета и оперативното управление да се концентрират в едно и също лице.

Индикативен график за изпълнение на мярката

Момент	**Действие / настъпващ ефект**
Ден на обнародването в „Държавен вестник“	Влизат в сила разпоредбите, регламентиращи статута на председателя на съвета и несъвместимостта между функциите на председател на съвета и на изпълнителен директор. От този момент функционалното разграничение се прилага за всички публични предприятия.

Тъй като изменението не изисква приемане на подзаконов акт или други последващи действия, ефектът ще бъде постигнат непосредствено с влизането в сила на закона - от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

1.3. Осигуряване на прозрачност, надеждност и съпоставимост на финансовата информация на публичните предприятия, категоризирани като „големи“, чрез въвеждане на задължение за прилагане на Международните стандарти за финансово отчитане.

Постигането на целта отговаря на изискването на Насоките на ОИСР публичните предприятия със значим мащаб на дейността да се отчитат по единни, международно признати стандарти, отговарящи на очакванията към дружествата, чиито ценни книжа се търгуват публично. Единната отчетна база е предпоставка за **осигуряване на прозрачност, надеждност и съпоставимост на финансовата информация на публичните предприятия, категоризирани като „големи“,** и повишаване на качеството и достоверността на тяхната финансова отчетност чрез доближаване на управленските и отчетните им практики до тези на частния сектор, което ще утвърди принципите на добро корпоративно управление, залегнали в стандартите на ОИСР.

Индикативен график за изпълнение на мярката

Момент	Действие / настъпващ ефект
От обнародването до 31.12.2026 г.	Подготвителен период за засегнатите предприятия по отношение на прехода към МСФО – привеждане на счетоводните политики в съответствие с международните стандарти, настройка на счетоводните системи, обучение на персонала.
1.01.2026 г. 31.12.2026 г.	Сравнителен период по МСФО 1, данните за 2026 г. подлежат на преобразуване, за да послужат като сравнителна информация в първия отчет по МСФО.
1.01.2027 г.	Влиза в сила § 13 (изменението в чл. 34 от Закона за счетоводството) – дата на преминаване към МСФО.
1.01.2027 г. 31.12.2027 г.	Първи отчетен период, за който „големите“ публични предприятия водят отчетност изцяло по МСФО.

В обхвата на целта попадат публични предприятия (чл. 2, ал. 1 от ЗПП), категоризирани като „големи“, съгласно чл. 19 от Закона за счетоводството – или 27 публични предприятия от общо 56 (останалите 29 ПП вече прилагат МСФО), които следва да преминат към отчетност изцяло по МСФО. Категорията се определя ежегодно въз основа на критериите за нетни приходи от продажби, стойност на активите и средна численост на персонала, поради което броят на засегнатите предприятия подлежи на изменение.

1.4. Осигуряване на нормативни гаранции за конкурсния подбор на външните и независимите членове на одитните комитети в публичните предприятия – предприятия от обществен интерес, с оглед укрепване на тяхната независимост, обективност и ефективност при осъществяването на надзорните функции.

Индикативен график

Момент	Действие / настъпващ ефект
Ден на обнародването в „Държавен вестник“	Влиза в сила новата ал. 9 на чл. 107 от Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта, от който момент тече 6-месечен срок за приемане на наредба.
От обнародването до приемането на наредбата (не повече от 6 месеца)	Преходен режим – изборът на външни и независими членове на одитните комитети се извършва по досегашния ред. В този период се провежда процедурата по изготвяне и съгласуване на наредбата, съгласно изискванията на закона.
Не по-късно от 6 месеца от влизането в сила на закона	МС приема наредбата по чл. 107, ал. 9, с която се определят условията и редът за конкурсния избор.
От приемането на наредбата	Всички нови избори на външни и независими членове на одитни комитети в публичните предприятия, предприятия от обществен интерес, се провеждат по реда на наредбата.
В тримесечен срок от приемането на наредбата	Одитните комитети се привеждат в съответствие с изискванията на наредбата, т.е. се провежда конкурс.

Не по-късно от 9 месеца от влизането в сила на закона	Всички одитни комитети в обхвата на разпоредбата функционират в състав, формиран по нормативно гарантирана конкурсна процедура.

Цел 2: Гарантиране на терминологична последователност и вътрешна съгласуваност на Закона за публичните предприятия чрез уеднаквяване на използваните правни понятия, така че идентичните по съдържание категории да се формулират и прилагат еднозначно във всички разпоредби, уреждащи еднородни обществени отношения.

График за изпълнение на целта: Целта ще се постигне еднократно с приемането на предлаганите изменения и допълнения и влизането им в сила. Уеднаквяването на правната терминология е нормативно обусловено и се реализира с обнародването на акта в „Държавен вестник“, поради което не изисква последващи етапи или отделни мерки по прилагане.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

- Министерство на икономиката, инвестициите и индустрията, Министерство на финансите, Министерство на образованието и науката, Министерство на външните работи, Министерство на транспорта и съобщенията, Министерство на отбраната, Министерство на културата, Министерство на младежта и спорта, Министерство на енергетиката, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на иновациите и дигиталната трансформация, Министерство на вътрешните работи, Министерство на здравеопазването, Министерство на правосъдието, Министерство на земеделието и храните, Министерство на околната среда и водите;
- Агенция за публичните предприятия и контрол (АППК);
- Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори;
- Публичните предприятия по чл. 2, ал. 1 от ЗПП – 260, съгласно обявен на страницата на АППК списък към 18 юни 2026 г.;
- членовете на органите за управление и контрол на публични предприятия, вкл. изпълнителните членове на органите за управление и контрол на ПП, категоризирани като „големи“;
- външните и независими членове на одитните комитети в публичните предприятия;
- регистрираните одитори, съставителите на финансови отчети и Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС) като представителна професионална организация в областта на финансовото отчитане и независимия финансов одит, които са пряко или косвено засегнати от прилагането на МСФО.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: „Действащата национална нормативна уредба не отговаря на редица ключови изисквания, залегнали в препоръките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Налице е нормативен дефицит, който се отразява пряко върху степента на съответствие с Насоките на ОИСР за корпоративното управление на държавните предприятия – стандарт, постигането на който е определен като приоритетно условие за укрепване на управлението и въвеждането на добрите международни практики.“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Неприемането на предложените нормативни промени и запазването на действащата уредба няма да позволи изпълнение на препоръките на ОИСР, отправени към Република България в рамките на техническите прегледи по присъединителния процес. В резултат на това ще продължат да съществуват установените от ОИСР дефицити в областта на корпоративното управление на публичните предприятия.

По отношение на управлението на категоризираните като „големи“ публични предприятия, съветите на директорите и управителните съвети ще продължат да не разполагат с изрично регламентирана отговорност и правомощие да избират изпълнителен директор чрез отделна конкурсна процедура. Това ще запази съществуващия модел, при който не се гарантира в достатъчна степен открит и конкурентен подбор на кандидати, основан на професионални качества, управленски опит и стратегическа визия, и ще продължи да съществува риск от ограничена автономност на управителните органи и от несъответствие с международните стандарти за добро корпоративно управление.

По отношение на финансовото отчитане ще остане в сила действащият режим, при който не всички публични предприятия, категоризирани като „големи“, са задължени да изготвят финансовите си отчети в съответствие с МСФО. Това ще запази различията в счетоводните практики и ще продължи да ограничава съпоставимостта, прозрачността и качеството на финансовата информация, предоставяна на държавата като собственик, на контролните органи и на заинтересованите лица.

По отношение на одитните комитети няма да бъдат създадени нормативни гаранции за провеждане на конкурентен подбор на външните и независими членове на одитните комитети в предприятията от обществен интерес, които са и публични предприятия. Това ще запази съществуващата нормативна празнота и няма да създаде достатъчни предпоставки за повишаване на независимостта и професионализма на одитната функция и за прилагане на международните стандарти.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие, не се очакват положителни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът не води до решаване на идентифицираните проблеми и не допринася за изпълнението на приоритетните препоръки на ОИСР, които са от значение за успешното приключване на присъединителния процес на Република България към Организацията.

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не се идентифицират специфични въздействия върху малките и средни предприятия.

Административна тежест:

Не се очаква да има ефект върху административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на проект на ЗИД на ЗПП“

Описание:

При този вариант се приема Закон за изменение и допълнение на Закона за публичните предприятия, с който се въвеждат нормативни мерки за изпълнение на приоритетните препоръки на ОИСР и за усъвършенстване на действащата правна рамка.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Предвижда се на съветите на директорите и управителните съвети на публичните предприятия, категоризирани като „големи“, да бъде предоставено правомощие да избират и освобождават изпълнителния директор чрез отделна конкурсна процедура, провеждана независимо от процедурата за избор на членовете на съответния съвет. Мярката ще повиши автономността, отговорността и професионализма на управителните органи и ще осигури възможност за реална конкуренция между кандидати с необходимите управленски качества и експертиза.

С цел ясно разграничаване на функциите и предотвратяване на прекомерна концентрация на правомощия се въвежда несъвместимост между длъжността председател на съвета и длъжността изпълнителен директор. Едновременно с това се регламентира ролята на председателя на съвета като основно лице за координация и комуникация.

Чрез изменения в Закона за счетоводството се въвежда задължение публичните предприятия, категоризирани като „големи“, да изготвят финансовите си отчети в съответствие с МСФО. Това ще повиши прозрачността, надеждността и съпоставимостта на финансовата информация и ще доближи практиките в България до международно утвърдените стандарти за корпоративно управление.

Предвиждат се и изменения в Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта, с които се създава нормативна основа външните и независими членове на одитните комитети в предприятия от обществен интерес – публични предприятия да се избират чрез конкурентна процедура по ред, определен с Наредба на Министерския съвет. Това ще създаде условия за по-висока независимост, прозрачност и професионализъм на одитната функция.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма данни, че при този вариант ще има пряко или косвено отрицателно социално и екологично въздействие.

От икономическа гледна точка прилагането на предложеното изискване към категоризираните като „големи“ публични предприятия (27 на брой) ще доведе до еднократни разходи за подготовка и преминаване към МСФО. Тези разходи ще бъдат свързани с извършването на предварителен анализ на разликите между прилаганите счетоводни правила и МСФО, разработването и актуализирането на счетоводните политики, извършването на необходимите корекции и преизчисления, подготовката на начални салда съгласно изискванията за първоначално прилагане на МСФО, адаптирането на счетоводните и информационните системи, обучението на служителите и – при необходимост – ангажирането на външна специализирана експертна помощ.

Размерът на разходите ще варира при отделните предприятия в зависимост от техния мащаб и предмет на дейност, сложността на счетоводните операции, броя и вида на активите и пасивите, наличието на финансови инструменти, лизингови договори, обезценки и провизии, както и от необходимостта от изготвяне на консолидирани финансови отчети.

Като ориентировъчна оценка еднократните разходи за подготовка и преминаване към МСФО могат да бъдат определени в диапазона от 30 хил. до 100 хил. евро на предприятие. За предприятия с по-сложна дейност или холдингова структура е възможно разходите да бъдат значително по-високи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не се очакват преки специфични въздействия върху малките и средните публични предприятия. Предвидените изменения са насочени основно към публичните предприятия, категоризирани като „големи“, като за малките и средните публични предприятия не се въвеждат нови задължения, административни изисквания или регулаторни режими. Не се предвижда увеличаване на разходите за привеждане в съответствие с нормативната уредба или създаване на допълнителна административна тежест за тази категория предприятия.

Административна тежест:

Не се очаква ефект върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.2. По проблем 2: „Употребата на непоследователна правна терминология в Закона за публичните предприятия, което противоречи на принципите за яснота, точност и последователност на нормативните актове и обуславя липсата на вътрешна съгласуваност между отделните разпоредби. “

Вариант 1 „Без действие“

При този вариант не се предприемат законодателни изменения в Закона за публичните предприятия и се запазва действащата нормативна уредба.

В резултат ще продължи да съществува непоследователност в употребата на идентични правни понятия в различни разпоредби на закона, което ще създава предпоставки за нееднакво тълкуване и прилагане на нормативната уредба. Липсата на терминологична последователност и вътрешна съгласуваност ще продължи да затруднява постигането на правна сигурност, ще увеличава необходимостта от тълкуване на отделни разпоредби и ще създава предпоставки за възникване на правни спорове и несигурност при прилагането на закона.

Вариантът „Без действие“ не води до решаване на идентифицирания проблем и не създава условия за постигане на поставената цел за осигуряване на терминологична последователност и вътрешна съгласуваност на Закона за публичните предприятия.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие, не се очакват положителни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариантът не води до решаване на идентифицираните проблеми и не допринася за изясняване на неясноти в правната терминология, както и до вътрешна съгласуваност между отделните разпоредби, практиката установява, че идентични правни понятия се формулират и употребяват нееднакво в различни текстове на закона, което затруднява унифицираното и предвидимо прилагане на уредбата както от органите, упражняващи правата на държавата, така и от самите публични предприятия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не са идентифицирани специфични въздействия върху малките и средни предприятия.

Административна тежест:

Не се очаква да има ефект върху административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2: „Приемане на ЗИД на Закона за публичните предприятия“

Описание

Уеднаквяването на правната терминология и отстраняването на вътрешните противоречия в закона ще намали риска от различно тълкуване и прилагане на нормативните разпоредби, което ще ограничи необходимостта от допълнителни административни действия, правни консултации и разрешаване на възникнали спорове.

Положително (икономическо/социално/екологично) въздействие:

Предлаганата промяна ще подобри качеството на нормативната уредба чрез осигуряване на терминологична последователност и вътрешна съгласуваност на Закона за публичните предприятия. Това ще създаде условия за еднакво, последователно и предвидимо прилагане на закона от всички заинтересовани страни.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се предвиждат отрицателни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не се очакват въздействия върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

Не се очаква ефект върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1 и 2:

	Вариант 1	**Вариант 2**

		„Без действие"	„Приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за публичните предприятия"
Ефективност	**Цел 1: Осигуряване на съответствие на националната правна уредба в областта на корпоративното управление на публичните предприятия с Насоките на ОИСР за корпоративното управление на държавните предприятия, като елемент от ангажиментите на Република България в процеса на присъединяване към Организацията.**	3	1
	Цел 2: Гарантиране на терминологична последователност и вътрешна съгласуваност на Закона за публичните предприятия чрез уеднаквяване на използваните правни понятия, така че идентичните по съдържание категории да се формулират и прилагат еднозначно във всички разпоредби, уреждащи еднородни обществени отношения.	3	1
Ефикасност	**Цел 1: Осигуряване на съответствие на националната правна уредба в областта на корпоративното управление на публичните предприятия с Насоките на ОИСР за корпоративното управление на държавните предприятия, като елемент от ангажиментите на Република България в процеса на присъединяване към Организацията.**	3	1
	Цел 2: Гарантиране на терминологична последователност и вътрешна съгласуваност на Закона за публичните предприятия чрез уеднаквяване на използваните правни понятия, така че идентичните по съдържание категории да се формулират и прилагат еднозначно във всички разпоредби, уреждащи еднородни обществени отношения.	3	1
Съгласуваност	**Цел 1: Осигуряване на съответствие на националната правна уредба в областта на корпоративното управление на публичните предприятия с Насоките на ОИСР за корпоративното управление на държавните предприятия, като елемент от ангажиментите на Република България в процеса на присъединяване към Организацията.**	3	1
	Цел 2: Гарантиране на терминологична последователност и вътрешна съгласуваност на Закона за публичните предприятия чрез уеднаквяване на използваните правни понятия, така че идентичните по съдържание категории да се формулират и прилагат еднозначно във всички разпоредби, уреждащи еднородни обществени отношения.	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Приемане на проект на ЗИД на ЗПП“.

Предлаганият законопроект съдържа нормативните мерки, необходими за изпълнение на оставащите ключови препоръки на ОИСР, идентифицирани по време на проведените технически мисии и последващите оценки. Приемането на закона ще създаде необходимите предпоставки за успешно приключване на техническия преглед на Република България от Комитета по корпоративно управление на ОИСР и Работната група за държавна собственост и приватизационни практики.

По проблем 2: Вариант 2 „Приемане на проект на ЗИД на ЗПП“

Предлаганите изменения актуализират и прецизират непоследователната правна терминология, като премахват установени неточности. По този начин се осигурява еднакво тълкуване и прилагане на закона от всички компетентни органи и адресати на нормативната уредба.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми. Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

Не се предвиждат промени в условията за осъществяване на стопанска дейност, конкурентната среда или достъпа до пазара. Възможен е единствено косвен положителен ефект, изразяващ се в по-ефективно управление на публичните предприятия, без това да води до пряко отражение върху дейността на малките и средните предприятия.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани рискове при прилагането на препоръчителния вариант.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

По отношение на предлаганите промени в частта, свързана с препоръките на ОИСР, бяха проведени консултации с Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, в рамките на които предложените мерки бяха обсъдени и съгласувани.

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

На основание чл. 26, ал. 3 и ал. 4, изр. първо от Закона за нормативните актове, проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за публичните предприятия, мотивите и доклада към него, както и частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ в Министерския съвет по частичната предварителна оценка на въздействието ще бъдат публикувани на интернет страницата на Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията и на Портала за обществени консултации на МС - www.strategy.bg, за провеждане на обществено обсъждане в нормативно уредения срок от 30 дни. Индикативен график – очаква се проектът на акт да бъде публикуван за обществено обсъждане до средата на месец август, съответно приет от Министерския съвет – месец септември 2026 г.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Насоки на ОИСР за корпоративно управление и OECD Corporate Governance Factbook 2025.

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Закон за публичните предприятия
Закон за счетоводството
Закон за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта
Закон за нормативните актове
Търговския закон
Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия
Насоки на ОИСР за корпоративно управление
OECD Corporate Governance Factbook 2025

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Цветан Цирков

директор на дирекция „Публични предприятия“

Дата: 13.08.2026 г.

Подпис:

13.8.2026 г.

X

Signed by: TSVETAN PETROV TSIRKOV